

Натомість вид адміністративної справи, форма її розгляду й вирішення обумовлюватимуть кількість, зміст та особливості стадій процесу захисту права приватної власності в умовах спеціальних правових режимів у порядку адміністративного судочинства.

Література:

1. Волкова Ю.А. Особливості касаційного оскарження в адміністративному судочинстві Новітні досягнення та вектори розвитку сучасної юриспруденції: колективна монографія / За заг. ред. Т. О. Коломоєць. Львів-Торунь : Ліга-Прес, 2021. Ч. 1. 448 с., с. 258-286.
2. Волкова Ю.А., Лєгеза Ю.О. Касаційне провадження в адміністративному процесі: сутність, зміст, особливості. Київ : ВД «Дакор», 2022. 376 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-374-6-84>

АДАПТАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРАХ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ, ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ДО ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Бондар Д.В.

*кандидат наук з державного управління,
ректор,*

*Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
м. Львів, Україна*

ORCID ID: 0009-0004-9571-7828

Адаптація національного законодавства до права ЄС є ключовою умовою набуття Україною повноправного членства в Європейському Союзі.

Ключовим документом, який регулює дану сферу суспільних відносин є Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [1].

Главою 6 «Навколишнє природне середовище» розділу 5 «Економічне і галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію між

Україною та Європейським Союзом передбачено співробітництво у сфері цивільного захисту.

Так, у відповідності до ст. 364 Угоди, співробітництво у сфері цивільного захисту здійснюється шляхом імплементації окремих угод в цій галузі, укладених між Сторонами згідно з відповідними владними повноваженнями та компетенцією ЄС і його держав-членів та відповідно до правових процедур кожної зі Сторін. Воно, зокрема, буде спрямоване на: сприяння взаємній допомозі у випадках надзвичайних ситуацій; цілодобовий обмін найостаннішими повідомленнями і оновленою інформацією про транскордонні надзвичайні ситуації, зокрема запити та пропозиції щодо допомоги; оцінку впливу наслідків надзвичайних ситуацій на навколишнє середовище; залучення експертів до участі у специфічних технічних семінарах та симпозіумах з питань цивільного захисту; залучення, у разі необхідності, спостерігачів під час проведення окремих навчань і тренінгів, що організовуються Україною та/або ЄС; посилення існуючого співробітництва щодо найефективнішого використання наявних можливостей цивільного захисту [1].

Слід відзначити, що механізм цивільного захисту Європейського Союзу є високотехнологічною та перевіреною часом системою сил та засобів цивільного захисту країн-членів ЄС, тому приєднання України до цього механізму безумовно буде сприяти удосконаленню національної єдиної державної системи цивільного захисту.

Так, О. Подскальна зазначає, що механізм цивільного захисту Європейського Союзу – найбільша в світі система надання міжнародної координованої оперативної допомоги при надзвичайних ситуаціях, яка включає різноманітні ресурси і форми допомоги. Рішення про заснування Механізму цивільного захисту Рада Європейського Союзу прийняла 23 жовтня 2001 року в м. Люксембурзі. З урахуванням набутого досвіду 17 грудня 2013 року Європейський парламент та Рада прийняли в м. Брюсселі Рішення № 1313/2013/EU «Про Механізм цивільного захисту Союзу» [2, с. 131].

Основна роль Механізму цивільного захисту полягає у сприянні співпраці у заходах з надання допомоги щодо захисту цивільного населення у разі настання надзвичайних ситуацій, які можуть вимагати прийняття термінових заходів реагування. Це відноситься і до ситуацій, де може бути безпосередня загроза таких великих надзвичайних ситуацій. Механізм складається із ряду елементів і дій, що включають, у тому числі, і встановлення та управління центром моніторингу і інформації; встановлення і управління загальною аварійною системою зв'язку та інформації. Основною складовою, операційним ядром Механізму цивільного захисту є Координаційний центр реагування на надзвичайні ситуації, що діє під егідою Європейської комісії в м. Брюсселі, працює цілодобово без вихідних та надає країнам доступ до платформи цивільного захисту Європейського Співтовариства [2, с. 131].

Таким чином, в Механізмі цивільного захисту Європейського Союзу активно використовуються інформаційні технології, зокрема, інформаційні платформи, бази даних, засоби оперативного зв'язку. Відповідно, використання вказаних інформаційних технологій має належну правову регламентацію на рівні рішень Європейського парламенту та Європейської Ради.

Крім того, О. Подскальна справедливо зазначає, що розбудова сучасної та потужної системи цивільного захисту населення і територій України потребує ще більш тісної співпраці з відповідними європейськими структурами, зокрема в рамках Механізму цивільного захисту Європейського Союзу [2, с. 133-134].

Реалізації одного із пріоритетів євроінтеграції – приєднання України до Механізму цивільного захисту Європейського Союзу сприятиме, на думку О. Подскальної, підписання та реалізація нової редакції Адміністративної домовленості між ДСНС України та Генеральним Директоратом «Навколишнє середовище» Європейської Комісії щодо співпраці між Координаційним центром реагування на надзвичайні ситуації Механізму цивільного захисту Співтовариства та Оперативно-черговою службою ДСНС України, подальша участь у заходах Програми Європейського Союзу з попередження, готовності та реагування на катастрофи природного та техногенного характеру для країн Східного партнерства (PPRD East) [2, с. 134].

На окрему увагу в контексті адаптації національного законодавства у сферах використання інформаційних технологій, забезпечення безпеки життєдіяльності та цивільного захисту до права Європейського Союзу заслуговує GDPR – Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2016/679 від 27 квітня 2016 року про захист фізичних осіб щодо обробки персональних даних та про вільне переміщення таких даних (набрав чинності 25 травня 2018 року) [3].

GDPR є ключовим нормативним документом Європейського Союзу, який спрямований на захист персональних даних, причому його юридична дія поширюється і на українські компанії, які здійснюють обробку даних громадян держав-членів ЄС [4].

В умовах збільшення кількості випадків протиправного використання персональних даних, що становить пряму загрозу безпеці життєдіяльності кожної людини, персональні дані якої протиправно розголошуються або використовуються, вищевказаний загальноєвропейський Регламент має пріоритетне значення для національних органів публічної адміністрації, які здійснюють адаптацію національного законодавства до права ЄС.

Актуальним напрямом удосконалення національного законодавства в контексті його адаптації до права ЄС є розробка та прийняття Закону України «Про штучний інтелект» з урахуванням положень європейського закону про штучний інтелект (Artificial Intelligence Act, AI Act), який був

запропонований Європейською Комісією у квітні 2021 року та схвалений Європейським парламентом і Радою ЄС у грудні 2023 року.

Національним органам публічної адміністрації з метою завершення євроінтеграційних процесів важливо також приймати активну участь у розвитку Єдиного цифрового ринку ЄС, залучати інвестиції для розвитку національного цифрового ринку, включаючи заходи із забезпечення кібербезпеки як обов'язкової складової механізму забезпечення безпеки життєдіяльності.

Так, Міністерство цифрової трансформації України відповідно до покладених на нього завдань: організовує та координує діяльність органів виконавчої влади, пов'язану з інтеграцією України до Єдиного цифрового ринку ЄС (EU Digital Single Market), а також участю України у програмах ЄС щодо цифрового співробітництва, зокрема у Програмі ЄС «Цифрова Європа» (Digital Europe Programme); розробляє акти з метою забезпечення виконання завдань, пов'язаних з участю України у Програмі ЄС «Цифрова Європа» (Digital Europe Programme), зокрема щодо процедури визначення кандидатур для включення у мережу Європейських цифрових інноваційних хабів (European Digital Innovation Hubs) [5].

Отже, враховуючи євроінтеграційні прагнення України, для органів публічної адміністрації нагальним є завдання завершити адаптацію національного законодавства у сфері забезпечення безпеки життєдіяльності та цивільного захисту до права Європейського Союзу, включаючи адміністративно-правову регламентацію використання інформаційних технологій у вказаній сфері суспільних відносин.

Література:

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікована із заявою Законом України № 1678-VII від 16 вересня 2014 р. Дата оновлення: 30.11.2023. URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (дата звернення: 15.02.2024).

2. Подскальна О.А. Приєднання України до механізму цивільного захисту Європейського Союзу – один із пріоритетів її європейського вибору. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 19. С. 130-134.

3. GDPR: захист персональних даних по-європейськи і чому це важливо? Mikhailenko Platform. URL: <https://www.mikhailenko.com.ua/09-05-2023/gdpr-zahyst-personalnyh-danyh-po-yevropejsky-i-chomu-cze-vazhlyvo-2/> (дата звернення: 15.02.2024).

4. What is GDPR, the EU's new data protection law? GDPR.EU. URL: <https://gdpr.eu/what-is-gdpr/> (дата звернення: 15.02.2024).

5. Положення про Міністерство цифрової трансформації України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2019 р. № 856. Дата оновлення: 13.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2019-п/ed20240113#Text> (дата звернення: 15.02.2024).